

TAUTOSAKOS MOKSLAS [HUMANITARINIŲ IR SOCIALINIŲ MOKSLŲ STRATEGIJOJE]

LEONARDAS SAUKA, BRONĖ STUNDŽIENĖ

[*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas*]

Vieta tarp kitų mokslų

Lietuvos mokslų sistemoje tautosakos mokslas yra filologijos mokslo šaka. Kaip žinoma, tautosakos mokslas artimas literatūros mokslui, nes abu tiria žodžio meną, vienas – sakytinį (dainuotinį), kitas – rašytinį. Neatsitiktinai nemažai literatūros mokslininkų yra tyrinėję ir tautosaką. Tokia tradicija, kad tautosakos mokslas laikomas savarankišku, bet artimu literatūrologijai, gyvuoja ir kitose Rytų Europos šalyse. Neretai jis vadinamas folkloristika, nors tai nėra visai tikslu*. Europos priimtoje filologijos mokslo šakų signifikacijoje dėl lauko tyrimų svarbos tautosakos mokslas yra atsidūręs greta dialektologijos: folkloristika – H 400, dialektologija – H 401.

Tautosakos mokslas suvokiamas kaip susidedantis iš tautosakos teorijos, tautosakos mokslo metodologijos, tautosakos istorijos. Kaip atskiros disciplinos yra išsiskyrusios tautosakos genealogija, poetika, tautosakos sistematika, tautosakos archyvistika, tereniniai tyrimai, taikomojo tautosakos vaidmens tyrimai ir kt. Tautosakos mokslo tikslai – tirti tautosakos esmės, kilmės, funkcionavimo, suvokimo tendencijas. Pagrindinės tyrimų sritys: gilintis į šios rūšies žodžio meno specifiką, egzistavimo pamatus, vaizdinio modeliavimo pobūdį, temų, idėjų, vertybių klodus, tirti kintantį tautosakos vaidmenį tautos istorijoje; tirti kūrybių sąrangos ypatumus,

* Folkloristikos terminas turi daug prasmų. Tik siauriausia prasme ji suprantama kaip mokslas, tiriantis tautosaką. Platesne – tai keli mokslai, tiriantys liaudies meno reiškinius: literatūrinė, arba filologinė, folkloristika, muzikologinė folkloristika, arba etnomuzikologija, choreografinė folkloristika, teatrologinė folkloristika. Kai kas šiai grupei priskiria ir liaudies dailės folkloristiką. Yra šalių, kur nedaromas esminis skirtumas tarp folkloristikos ir etnografijos, etnologijos. Pailiavimą didina pats tyrimo objekto terminas – folkloro – daugiareikšmiškumas ir neapibrėžtumas. Todėl kaskart kyla noras keisti šį mokslo pavadinimą. Pvz., paskutiniiais XX a. metais JAV mokslinėje periodikoje virė karštos diskusijos dėl folkloristikos termino pakeitimo. Aišku viena, kad folkloristika, nors ir neapsiriboja žodinio paveldo tyrimu, bet į tai susikoncentruoja.

meninio teksto organizavimo principus, ryšius su kultūriniu kontekstu, kitomis meno rūšimis; tirti regioninius, nacionalinius ir tarptautinius tautosakos procesus.

Periferiniai tyrimų laukai susidarė tautosaką tiriant ir kitoms HSM šakoms: kalbotyrai, literatūrologijai, muzikologijai, istorijai, etnologijai, mitologijai ir religijotyrai, psichologijai, estetikai. Kai kurie iš jų, pvz., kalbotyriniai, mitologiniai, psichologiniai tautosakos tyrimai, pradėti jau XIX a.

Istorinė raida

Tautosakos mokslo ištakos nusidriekia į kelių šimtmečių praeitį, o ryškiausi jo raidos požymiai stebimi XIX a., kai susiformavo mitologinės, migracinės, antropologinės, agnostinės teorijos. XX a. tautosakos mokslo plėtra pasaulyje nuolatos intensyvėjo, kuriamos naujos metodologijos ir teorijos: istorinė-geografinė, funkcinė, struktūrinė, semiotinė, performanso, komunikacinė, kontekstinė ir kt.

Lietuvoje tautosakos mokslo užuomazgų taip pat randama ankstesniuose šimtmečiuose (žr.: *Amb. Jonynas*. Lietuvių folkloristika: iki XIX a. Vilnius, 1984). Kiek vėliau, bręstant lietuvių nacionalinei sąmonei, plintant romantizmo idėjoms didėjo tautosakos reikšmės tautiniam tapatumui suvokimas. XIX a. lietuvių ir užsienio mokslininkų pastangomis prasidėjo reikšmingas tautosakos tiriamosios veiklos etapas – kūrinių rinkimas ir skelbimas, o kartu ir intensyvus surinktos medžiagos tyrimas.

XX a. pirmojoje pusėje tautosakos mokslu Lietuvoje pradėjo rūpintis Lietuvių mokslo draugija, buvo sukurta tribūna – leidžiamas žurnalas „Lietuvių tauta“. Šis darbas 1918 m. Lietuvai atgavus nepriklausomybę pakilo į naują plotmę. Tautosakos mokslo reikalais ėmė rūpintis Lietuvos universitetas, pradėta skaityti tautosakos kursai. Tautosaka buvo skelbiama ir nagrinėjama bendro lituanistinio profilio leidiniuose „Tauta ir žodis“, „Darbai ir dienos“, o nuo 1930 m. – V. Krėvės redaguojamoje „Mūsų tautosakoje“.

Nuo 1935 m. Latvijos, Estijos, Suomijos ir kitų šalių pavyzdžiu buvo įkurtas Lietuvių tautosakos archyvas. Vadovu paskirtas J. Balys pradėjo leisti „Tautosakos darbus“. O 1939 m. įkūrus Antano Smetonos lituanistikos institutą, ten Lietuvių tautosakos archyvas tęsė savo veiklą.

XX a. pirmojoje pusėje (iki 1940 m.) buvo išplėtotas tautosakos rinkimas (sukaupta apie 0,5 milijono kūrinių), ji imta užrašinėti fonografu. Reikšmingų tyrimo darbų paskelbė: apie dainas A. R. Niemis, M. Biržiška, B. Sruoga; apie pasakojamąją tautosaką – J. Balys, J. Brazaitis-Ambrazevičius; apie įvairius žanrus – J. Basanavičius ir kt. Išleista įvairių regionų tautosakos rinkinių, V. Krėvė-Mickevičius pradėjo leisti lietuvių patarles ir priežodžius (4 tomai). Tautosakos vadovėlius mokykloms parengė Z. Kuzmickis, M. Miškinis. J. Baldausko darbai apie pirkines ir vogtines vestuves atlikti tautosakos ir etnologijos mokslų sandūroje.

Antrojoje XX a. pusėje intensyvesnis tautosakos tyrinėjimas prasidėjo nuo šeštojo dešimtmečio vidurio, suformavus Lietuvių kalbos ir literatūros institutą, kai jame buvo įsteigtas Tautosakos skyrius. Nepaisant visų ideologinių, administracinių suvaržymų, į tautosakinę veiklą, kaip į savitą tyliąją rezistenciją, įsitraukė daug

studentų, mokytojų, kitų profesijų žmonių. Ypač aktyvus buvo tautosakos rinkimas. Per ekspedicijas ir pavieniui įvairią tautosaką rinko Lietuvių kalbos ir literatūros institutas, aukštosios mokyklos (muzikinį folklorą intensyviai rinko tuometinė Lietuvos TSR valstybinė konservatorija, dabar Lietuvos muzikos akademija), Kraštotyros draugijos skyriai ir kt. Per penkis dešimtmečius vien LKLI rankraštynas pasipildė daugiau kaip 725 tūkst. tekstų. Buvo sisteminamos surinktos medžiagos pagrindinės rūšys – dainos, proza, patarlės ir priežodžiai, publikuoti klasikiniai ir nauji rinkiniai. Pažymėtini J. Lebedžio, A. Mockaus, Z. Slaviūno, K. Grigo, L. Saukos, D. Saukos, Amb. Jonyno, N. Vėliaus, B. Kerbelytės, B. Kazlauskienės, D. Krištopaitės ir kitų darbai. 1980 m. LKLI pradėjo leisti daugiatomį fundamentinį leidinį „Lietuvių liaudies dainynas“. Iki 1990 m. išėjo 5 tomai.

Per šį laikotarpį parašyta didesnių ir mažesnių teorinių darbų iš istoriografijos („Lietuvių tautosakos apybraiža“ ir kt.), tyrinėti įvairūs tautosakos žanrai. Išskirtini tarptautiniu lygiu pripažinti K. Grigo paremiologiniai komparatyvistiniai darbai (LKLI), minėtinas sintetinis fenomenologinis D. Saukos veikalas „Tautosakos savytumas ir vertė“ (VU), L. Saukos dainų eilėdaros (LKLI), N. Vėliaus mitologijos (LKLI), B. Kerbelytės pasakojamosios tautosakos (LKLI) ir kitų folkloristų tyrimai. Tautosakos kursai buvo skaitomi VU, VPI, ŠPI studentams lituanistams, veikė tautosakos aspirantūros studijos. Išeivijoje atsidūręs J. Balys tęsė su tautosaka susijusią mokslinę veiklą: skelbė sukaupią medžiagą ir jos tyrinėjimus lietuvių, užsienio ir kituose leidiniuose. Tautosakos problemas ne kartą yra nagrinėjęs lingvistas, semiotikas A. J. Greimas, archeologė M. Gimbutienė.

Šiandieninė būklė

Išsilaisvinus iš sovietinės okupacijos, spartūs pokyčiai vyko visose su tautosaka susijusiose srityse. Visų pirma susidarė galimybė kaupti, publikuoti ir tirti iki tol draustus folkloro klodus (rezistencijos ir tremties dainas, satyrinius anekdotus apie komunistų santvarką bei jos veikėjus, religines giesmes ir pan.). Fiksuojant tautosaką pradėtos naudoti šiuolaikinės technologijos, imtasi kopijuojant gelbėti archyvinę medžiagą. Ieškoma būdų elektroninėms tautosakos bazėms kurti, susidarė palankesnės sąlygos susipažinti su užsienio folkloro teorijomis ir užmegzti ryšius su Vakarų mokslo pasauliu, atsivėrė galimybė vykti į tarptautinius kongresus, stažuotes. Nemažą impulsą šio mokslo plėtrai davė siekimas tarptautiniu ir nacionaliniu mastu išsaugoti kultūros paveldą, kartu užtikrinant jo tęstinumą, aktyvinant šios srities tyrimus bei sklaidą.

Institucijos. Šiuo metu tautosakos mokslas plėtojamas keliuose šalies institucijose. Pagrindinis mokslinio tautosakinio darbo centras yra Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (suformuotas 1990 m., padalijus Lietuvių kalbos ir literatūros institutą į du – LKI ir LLTI). Institute įvairių tautosakos žanrų, mitologijos, etnomuzikologijos, archyvinės medžiagos tyrimus vykdo trys skyriai, kuriuose dirba 29 darbuotojai, iš jų: 1 vyriausiasis mokslo darbuotojas (akad. habil. dr. L. Sauka), 5 vyresnieji (doc. dr. B. Stundžienė, dr. K. Aleksynas, dr. L. Kudirkienė, dr. D. Vaitkevičienė, dr. R. Žarskienė) ir 9 mokslo darbuotojai (dr. L. Būgienė, dr. R. Repšienė, dr. V. Dau-girdaitė, dr. A. Nakienė, dr. A. Žičkienė, dr. A. Kensminienė, dr. J. Ūsaitytė) bei 14

jaunesniųjų mokslo darbuotojų (3 iš jų dirba 0,5 etato). Čia saugomi ir toliau kaupiami didžiuliai tautosakos fondai (1 500 000 tautosakos kūrinijų), leidžiamas mokslinis žurnalas „Tautosakos darbai“.

Aukštųjų mokyklų katedrose taip pat yra tautosakos specialistų*. Lietuvos muzikos akademijos Fortepijono ir muzikologijos fakultete esantis Muzikologijos instituto Etnomuzikologijos skyrius kartu su Etnomuzikologijos katedra (1989) yra etnomuzikologinių tyrinėjimų ir etnomuzikologų rengimo centras. Abiejuose padalinuose dirba 10 darbuotojų, iš jų 3 vyresnieji mokslo darbuotojai (dr. D. Račiūnaitė-Vyčienė, D. Urbanavičienė, G. Kirdienė, taip pat doc. dr. R. Astrauskas). Etnomuzikologijos skyriuje sukauptas specializuotas muzikinio folkloro archyvas (100 tūkst. vienetų). Nors etnomuzikologija tiesiogiai priklauso etnologijos mokslui, tačiau ji turi daug sąlyčio taškų su folkloristika (ypač su dainuojamąja tautosaka).

Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Etnologijos ir folkloristikos katedros dėstytojai, be etnologijos ir etnomuzikologijos, skaito kelis tautosakos kursus (prof. habil. dr. B. Kerbelytė, doc. dr. G. Kazlauskienė, lektorė dr. L. Anglickienė). Universitete vykdoma etnologijos ir folkloristikos bakalauro bei magistro studijų programa.

Pristatant Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Lietuvių literatūros katedros mokslo tiriamųjų darbų tematiką, nurodoma ir folkloristika. Bakalauro lygio studentams skaitomi keli tautosakos kursai (Lietuvių literatūros katedra – lektorė dr. S. Matulevičienė, Lituanistinių studijų katedra – doc. dr. B. Stundžienė).

Vilniaus pedagoginio universiteto Lituanistikos fakulteto Lietuvių literatūros katedroje taip pat skaitomi kursai iš lietuvių folkloristikos (prof. habil. dr. S. Skrodenis, lektorė dr. J. Ūsaitytė), o Slavistikos fakulteto Rusų literatūros katedra vykdo rusų tautosakos ir etnokultūros tyrimus (prof. habil. dr. J. Novikovas).

Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Baltų kalbotyros ir etnologijos katedroje kartu su kalbininkais, etnologais dirba ir tautosakos specialistai (doc. dr. R. Balsys, lektorė R. Grumadaitė). Šiai katedrai priklauso Folkloro laboratorija (3 darbuotojai), kuri veikia kaip dialektologijos, tautosakos, etnografijos duomenų kaupimo bei mokymo proceso aptarnavimo bazė.

Atskirai minėtinas Lietuvos liaudies kultūros centras (LKC), veikiantis kaip taikomojo mokslinio metodinio pobūdžio įstaiga (mokslo darbuotojų nėra). LKC kaupiama informacija apie etninės kultūros paveldą ir šiuolaikines jos įgyvendinimo formas, rengiama ir leidžiama etninės kultūros literatūra, garso ir vaizdo publikacijos, žurnalas „Liaudies kultūra“.

Moksliniai tyrimai. Apžvelgtose Lietuvos mokslo institucijose vykdomi įvairūs tautosakos ir muzikinio folkloro teorijos, istorijos, poetikos, mitologijos tyrimai. Ypač aktualūs šiuolaikinio tautosakos proceso, tradicijos ir kaitos, atlikėjo vaidmens, teksto ir konteksto santykių, tautosakos vertybinių aspektų, jos kultūrinės terpės tyrimai. Tarp šių tyrimų išskirtinę vietą užima ir teoriniai, ir taikomojo pobūdžio darbai – daugiatomių fundamentinių tautosakos leidinių rengimas. Šiuos darbus vykdo LLTI: tęsiamas „Lietuvių liaudies dainyno“ tomų publikavimas (17 tomų),

* Duomenys pateikti iš interneto svetainių.

paremiologai parengė numatytų penkių tomų sąvado „Lietuvių patarlės ir priežodžiai“ pirmąjį tomą, pradėti rengti „Lietuvių pasakų ir sakmių“ tomai. Šių fundamentinių leidinių sumanymų vykdymas glaudžiai susijęs su tautosakos sistematikos, tipologijos, tekstologijos, verifikacijos darbais, o tam tikru mastu – ir su atskirų kūrinių sklaidos, kūrybos sluoksnių esmės, vertės, istorijos tyrinėjimu.

Tautosakos tyrimai atliekami įvairiais metodais: aprašomuoju, lyginamuoju, interpretaciniu, fenomenologiniu, semiotiniu, istoriniu tipologiniu ir kt. Iš paribio srities kiek dažniau pasitaiko etnomuzikologinių ir neomitologinių tyrimų. Mokslo bendruomenės ir visuomenės poreikiams tenkinti rengiama ir leidžiama nemažai taikomojo pobūdžio leidinių: regioniniai dainų rinkiniai (LMA, LLTI), naujos įvairios tautosakos antologijos, spausdinamas klasikinis tautosakos palikimas (LLTI, LMA, LKC). Visų su tautosakos mokslu susijusių institucijų tyrimų rezultatai skelbiami monografijose, mokslo straipsniuose. LLTI rengia ir leidžia pagrindinį periodinį tautosakos mokslo leidinį „Tautosakos darbai“ (du tomai per metus, jau išleista 21). Juose skelbiami nauji tyrinėjimai, reikšmingi užsienio mokslininkų straipsniai, nauja tautosakinė medžiaga, tautinių mažumų tautosaka, recenzijos ir kt. Be to, tautosakos moksliniai straipsniai skelbiami „Liaudies kultūroje“ (LKC), „Darbuose ir dienose“ (VDU), „Kultūros baruose“ ir kt. Pasirodo ir edukacinio pobūdžio leidinių: tautosakos chrestomatijų, vadovėlių. Atskirai mokslo tiriamajai veiklai priklauso gausių tautosakos šaltinių – istorinės ir šiuolaikinės archyvinės medžiagos tvarkymas bei jos pagrindu vykdomas duomenų bazių kūrimas.

Institucijų bendradarbiavimas. Pastaruoju metu pastebimas vis labiau intensyvėjantis skirtingų tautosaką tiriančių institucijų bendradarbiavimas: vykdomi bendri tarpinstituciniai projektai (remiami Valstybinio mokslo ir studijų fondo), siekiama kurti bendras folkloro duomenų bazes ir jų elektronines versijas; aukštosiose mokyklose LLTI darbuotojai skaito kursus, vadovauja seminarams (VU, VPU), universitetų studentai savo ruožtu institute atlieka praktiką (VPU, VU); organizuojamos bendros konferencijos ir lauko tyrimai. Kita vertus, kartais užsimezgę institucijų bendradarbiavimo ryšiai būna netvirtai ir trumpalaikiai. Keletą metų LLTI ir VDU turėjo bendrą folkloristikos doktorantūrą, vėliau, pasikeitus doktorantūros tvarakai, VDU pasiliko tik etnologijos doktorantūros studijas su LII. Dėl šių ir kitų aplinkybių reikia pripažinti, kad kol kas institucijos dar tikrai neišnaudojo visų galimų bendradarbiavimo formų, padedančių įvairiais atžvilgiais geriau organizuoti bei efektyvinti mokslinius tyrimus, integruojant juos į aukštųjų mokyklų studijų procesą.

Tarptautiniai ryšiai. Nepriklausomybės metais sustiprėjo ryšiai su Europos tautosakos tyrinėtojų pasauliu, tuo tarpu gerokai susilpnėjo, nors ir nenutrūko, bendravimas su Rytais. Kur kas sunkiau šiandien Europoje rasti partnerius bendriems kultūros ir mokslo projektams, susijusiems su tautosakos paveldo išsaugojimu, nes ten jau seniai realizuotos aktualios šios veiklos programos (tautosakos šaltinių akademinė leidyba, jų sklaida mokslo bendruomenėje bei visuomenėje, įsisavintos kompiuterinio duomenų apdorojimo technologijos ir kt.). Tai didina ir taip akivaizdų mūsų atsilikimą kultūros istorijos tyrimų srityje. Lietuvių folkloristams įsijungti į Europos mokslo erdvę padeda atskirų tyrėjų stažuotės giminingose užsienio institucijose, dalyvavimas tarptautiniuose kongresuose, konferencijose, seminaruose.

Pagerėjus sąlygoms susipažinti su tarptautiniu tautosakos mokslo kontekstu, didėjant mokslinės komunikacijos galimybėms (mokslinės informacijos prieinamumas, vertimų sklaida), atsiveria naujos perspektyvos taikyti pasaulyje pripažintas idėjas, teorijas ir lietuvių žodinio paveldo tyrimams. Nepaisant šių naujos mokslinės erdvės formavimosi prielaidų, vis tiek dėl lėšų stygiaus dar per mažai skiriama dėmesio tarptautinių ryšių plėtrai: tik vienetai tęsia studijas užsienyje, tik kartkartėmis atvyksta tautosakos mokslininkai iš užsienio. Tarptautinių ryšių nepastovumui, silpnumui turi įtakos ir nedidelis tautosakos mokslininkų skaičius.

Mokslininkų pamaina. Tautosakininkų pamaina iki šiol buvo rengiama doktorantūroje, einančioje su etnologijos krypties, folkloristikos šakos vėliava. LLTI per visą nepriklausomybės laiką nėra suteikta galimybė turėti kartu su aukštąja mokykla filologijos krypties tautosakos mokslo šakos doktorantūros. Tai yra didelė kliūtis, galvojant apie kvalifikuotą tautosakos specialistų pamainą. Šiuo metu LLTI tautosakos doktorantūros studijas tęsia 4 doktorantai, studijų nebaigę iki doktorantūros reformos pradžios (2003). Po vieną kitą tautosakos mokslo doktorantą turi ir universitetai. Atsižvelgiant į šiuolaikines kultūrinės tapatybės strategijas ir istoriškai susiklosčiusios savitos lietuvių folklorinės kultūros lygmenį, būtina stiprinti nepagrįstai į šalikelę pastaraisiais metais stumtelėtą filologinės pakraipos folkloristų rengimą.

Plėtros galimybės

Lituanistiniai, tarp jų ir tautosakiniai, tyrimai yra reikšmingi visuomenės kultūros raidai ir lietuvių tautinio tapatumo stiprinimui. Šių tyrimų prioritetas finansavimas yra įteisintas Mokslo ir studijų įstatymu, tačiau iki šiol nevykdomas (nėra priimti reikalingi poįstatyminiai nutarimai). Tai lemia nuolatinį lėšų stygių, mažina galimybes aktyviai plėtoti svarbius tyrimus. Pataisų įvairiuose nutarimuose, atsižvelgiant į HSM poreikius, klausimas labai pribrendęs.

Aktualūs, skubūs uždaviniai – „istorinės skolos“, mažas tautosakininkų skaičius lemia, kad, pavyzdžiui, didesnė dalis LLTI tyrėjų susitelkia prie daugiatomių fundamentinių darbų. O prie kitų tautosakos mokslo disciplinų telieka laiko tik priešokiais prisėsti. Todėl pažintos kūrybos paslaptys, sukaupta tekstologinė patirtis, suvoktos varijavimo tendencijos, veiksniai bei daugybė kitų teorines ir istorines mįsles galinčių padėti įminti pastebėjimų bei apibendrinimų lieka raštu neužfiksuota. Nors dalinius tyrimų rezultatus įprasta skelbti moksliniuose straipsniuose, tautosakos mokslo šiuolaikinei plėtrai reikalingi monografijų tipo visuminiai teoriniai apibendrinimai. Ypač aktualūs naujais metodais pagrįsti lyginamieji folkloro tyrimai, leidžiantys aprėpti europinį ir pasaulinį folklorinės kultūros kontekstą.

Tautosakos mokslininkai nuo seno yra įpratę bendradarbiauti su artimų filologijos mokslo šakų atstovais: kalbininkais (ypač dialektologais, leksikografais), literatūrologais ir kt. Daugybė bendrų problemų (tik iš skirtingų pozicijų) sprendžiamos kartu su etnografais, etnomuzikologais, mitologais, istorikais, religijotyrybininkais. Nepaisant šio glaudaus bendradarbiavimo, šiandien pasigendama bendrų su psichologais, sociologais lietuvių tautosakos mokslo paribio sričių tyrimų. Tyrimų laukia ir tautosakos estetika. Tačiau nederėtų teigti, kad ribos tarp mokslo

šakų nyksta. Kad ir kokie šiandien atrodo svarbūs tarpdisciplininiai tyrimai, negalima nepaisyti akivaizdžių mokslo kalbų, mokslo dalykų (pvz., filologijos ir muzikologijos) skirtumų. Atskirais atvejais dirbtinė integracija gali virsti tik į chaosą vedančiu prievartavimu.

Kaip ir visa Rytų Europa, Lietuva pasižymi ir šiandien savitai funkcionuojančia tradicine kultūra ir disponuoja visame europiniame kontekste unikaliais žodinio paveldo ištekliais (milijonais skaičiuojami archyvinių fondų tautosakos vienetai, tebegyvuojanti gyvoji folklorinė tradicija). Todėl globalinių mokslo raidos tendencijų ir iššūkių fone tautosakos mokslo plėtra privalėtų turėti savo nišą kultūrinės tapatybės tyrimų baruose, užimančiuose prioritetines pozicijas dabartinėje HSM strategijoje.

Spausdinama iš: Lietuvos humanitarinių ir socialinių mokslų plėtros problemos. Sudarytojas Giedrius Viliūnas. Vilnius: Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2004, p. 134–140.